

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

بجانبی

شماره ۶۴۷۳

تاریخ ۶۱/۱۳/۱

جناب آقای میرحسین موسوی

نخست وزیر محترم

به پیوست فتوکپی نامه شماره /ق مورخ ۱۲۶۱/۱۱/۱
به عنوان حضرت حججه الاسلام والمسلمین جناب آقای سیدعلی خامنه ای
ریاست محترم جمهوری مدخوم به قانون اصلاح عواید از قانون عدالتی
در اجرای تبصره ۱ قانون تعیین مهلت قانونی جهت اجرای اصل یکم
و بیست و سوم قانون اساسی ایفاد میگردد.

رئیس مجلس شورای اسلامی

اکبر هاشمی

۶۱/۱۳/۱

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

پیشانی

شماره ۲۷۳/۱۳۶۱

تاریخ ۱۳/۴/۱۳۶۱

حضرت حبیب‌الله اسلام‌المسلمین جناب آقای سیدعلی خامنه‌ای

ریاست محترم جمهوری

عطف بنامه شماره ۲۶/۱۵۰۲۲ مورخ ۱۳۶۱/۱۱/۲۲ و پیرو نامه
 ۱۳۶۱/۴/۱۶ مورخ ۱۳۶۱/۱۱/۲۲ لایحه شماره ۱۸۰۰۶ مورخ ۱۳۶۱/۴/۱۶
 در خصوص اصلاح بعضی از مواد قانون مدنی که بنا بر توفیق عیم مجلس شورای
 اسلامی در جلسه روز یکشنبه ۱۳۶۱/۴/۲۰ تصویب آن طبق اصل هشتاد و
 پنجم قانون اساسی به کمیسیون امور قضائی تفویض شده بود تا پس از
 تصویب برای مدت پنج سال بصورت آزمایشی به مرحله اجرا درآید،
 در جلسه روز چهارشنبه ۱۳۶۱/۱۰/۸ کمیسیون مذکور با اصلاحاتی در
 عنوان و متن و قبول اصلاحات پیشنهادی شورای محترم نگهبان تصویب
 و به تاریخ شورای محترم نگهبان رسیده است، به پیوست ارسال میگردد.

رئیس مجلس شورای اسلامی

اکبر هاشمی

۱۳۶۱/۴/۲۰

بیمه‌های

قانون اصلاح موادی از قانون مدنی

۲۱۸

ماده ۱- مصوبات مجلس شورای اسلامی به رئیس جمهور ابلاغ و رئیس جمهور باید ظرف ۵ روز آنرا امضاء و به دولت ابلاغ نموده و دولت موظف است ظرف مدت ۴۸ ساعت آنرا منتشر نماید.

تبصره در صورت استنکاف رئیس جمهور از امضاء یا ابلاغ بدولت در مهلت مقرر دولت موظف است مصوبه یا نتیجه همه‌پرسی را پس از انقضای مدت مذکور ظرف چهل و هشت ساعت منتشر نماید.

ماده ۲۶- اموال دولتی که معد است برای مصالح یا انتفاعات عمومی مثل استحکامات و قلاع و خندق‌ها و خاکریزهای نظامی و قورخانه و اسلحه و ذخیره و سفاین جنگی و همچنین اثاثیه و ابنیه و عمارات دولتی و سیمهای تلگرافی دولتی و موزه‌ها و کتابخانه های عمومی و آثار تاریخی و امثال آنها و بالجمله آنچه کماز اموال منقوله و غیر منقوله که دولت به عنوان مصالح عمومی و منافع ملی در تحت تصرف دارد قابل تملک خصوصی نیست و همچنین است اموالی که موافق مصالح عمومی به ایالت یا ولایت یا ناحیه یا شهری اختصاص یافته باشد. ماده ۸۱- "در اوقاف عامه که متولی معین نداشته باشد اداره موقوفه طبق نظروالی فقیه خواهد بود."

ماده ۱۶۲- "هر کس مالی پیدا کند که قیمت آن کمتر از یک درهم (نیم مثقال و یک پنجم مثقال شرعی نقره) باشد می تواند آنرا تملک کند."

ماده ۱۶۳- اگر قیمت مال پیدا شده یک درهم یا بیشتر باشد پیدا کنند باید یکسال تعریف کند و اگر در مدت مزبور صاحب مال پیدا نشد مشارالیه مختار است که آن را بطور امانت نگاهدارد یا تصرف دیگری در آن بکند در صورتیکه آن را بطور امانت نگاه دارد و بدون تقصیر اوتلف شود ضامن نخواهد بود.

ماده ۱۶۴- "تعریف اشیاء پیدا شده عبارتست از نشر و اعلان بر حسب مقررات شرعی بنحوی که بتوان گفت که عادتاً با اطلاع اهالی محل رسید ما است."

ماده ۲۱۸ حذف شد.

ماده ۳۲۷- "شخص کور می تواند خرید و فروش نماید مشروط بر اینکه شخصاً به طریقی غیر از معاينه یا بوسیله کس دیگر ولو طرف معامله جهل خود را مرتفع نماید."

ماده ۴۱۷- "غبن در صورتی فاحش است که عرفاً قابل مسامحه نباشد."

ماده ۶۵۳ حذف شد.

ماده ۶۵۵- در دوای نیدن حیوانات سواری و همچنین در تیراندازی و شمشیرزنی گرویندی جائز و نهاد ماده قبل در مورد آنها رعایت نمی شود.

بخش اول

ماده ۷۰۶ حذف شد .

ماده ۷۴۷- هرگاه کفیل مکفول خود را مطابق شرایط مقرر حاضر کند و مکفول له از قبول او امتناع نماید کفیل با اشهاد یا مراجعه به حاکم ، بری می شود .

ماده ۸۸۱- در صورتیکه قتل عمدی مورث به حکم قانون یا برای دفاع باشد مفاد ماده فوق مجری نخواهد بود .

ماده ۸۸۱ مکرر- کافر از مسلم ارث نمی برد و اگر در بین ورثه متوفای کافری مسلم باشد وراثت کافر ارث نمی برند اگرچه از لحاظ طبقه و درجه مقدم بر مسلم باشند .

ماده ۹۸۰- کسانی که به امور عام المنفعه ایران خدمت یا مساعدت شایانی کرده باشند و همچنین اشخاصی که دارای عیال ایرانی و از اولاد دارند و دارای مقامات عالی علمی و متخصص در امور عام المنفعه هستند و تقاضای ورود به تابعیت دولت جمهوری اسلامی ایران را می نمایند در صورتیکه دولت ورود آنها را به تابعیت دولت جمهوری اسلامی ایران صلاح بداند بدون رعایت شرط اقامت ممکن است با تصویب هیات وزراء به تابعیت ایران قبول شوند .

ماده ۹۸۱ حذف شد .

ماده ۹۸۲- اشخاصی که تحصیل تابعیت ایرانی نموده یا بنمایند از کلیه حقوقی که برای ایرانیان مقرر است با استثناء حق رسیدن به مقام ریاست جمهوری و وزارت و کفالت وزارت و سایر هرگونه موریات سیاسی خارج بهره مند می شوند لیکن نمی توانند به مقامات ذیل نائل گردند
مگر پس از ده سال از تاریخ صدور سند تابعیت .

- ۱- عضویت در مجلس شورای اسلامی .
- ۲- عضویت شوراهای استان و شهرستان و شهر .
- ۳- استخدام وزارت امور خارجه .

ماده ۹۸۷- زن ایرانی که با تبعه خارجه مزاجت مینماید به تابعیت ایرانی خود باقی خواهد ماند مگر اینکه مطابق قانون مملکت زوج تابعیت شوهر بواسطه وقوع عقد ازدواج به زوجه تحمیل شود ولی در هر صورت بعد از وفات شوهر و یا تفریق به صرف تقدیم درخواست به وزارت امور خارجه با نضمام ورقه تصدیق فوت شوهر و یا سند تفریق تابعیت اصلیه زن با جمیع حقوق و امتیازات راجعه به آن مجدداً به او تعلق خواهد گرفت .

تبصره ۱- هرگاه قانون تابعیت مملکت زوج زن را بین حفظ تابعیت اصلی و تابعیت زوج مخیر بگذارد در این مورد زن ایرانی که بخواهد تابعیت مملکت زوج را دارا شود و عمل موجهی هم برای تقاضای خود در دست داشته باشد بشرط تقدیم تقاضا نامه کتبی به وزارت

بجسای

شماره

تاریخ

امور خارجه ممکن است با تقاضای او موافقت گردد .

تبصره ۲- زن های ایرانی که بر اثر ازدواج تابعیت خارجی را تحصیل می کنند حق داشتن اموال غیر منقول را در صورتیکه موجب سلطه اقتصادی خارجی گردند ندارند .
مقررات ماده ۹۸۸ و تبصره آن در قسمت خروج ایرانیانی که تابعیت خود را ترک نموده اند شامل زنان مزبور نخواهد بود .

ماده ۹۹۱- تکالیف مربوط به اجراء قانون تابعیت و اخذ مخارج دفتری در مورد کسانی که تقاضای تابعیت یا ترک تابعیت دولت جمهوری اسلامی ایران و تقاضای بقاء بر تابعیت اصلی را دارند بموجب آئین نامه که بتصویب هیات وزراء خواهد رسید معین خواهد شد .

ماده ۱۰۳۶ حذف شد .

ماده ۱۰۳۹ حذف شد .

ماده ۱۰۴۱- " نکاح قبل از بلوغ ممنوع است ؛

تبصره عقد نکاح قبل از بلوغ با اجازه ولی صحیح است بشرط رعایت مصلحت مولی علیه .
ماده ۱۰۴۲ حذف شد .

ماده ۱۰۴۳- نکاح دختریکه هنوز شوهر نکرده اگر چه به سن بلوغ رسیده باشد موقوف به اجازه پدر یا جد پدری و است و هرگاه پدر یا جد پدری بدون علت موجها از دادن اجازه مضایقه کند دختر می تواند با معرفی کامل مردی که می خواهد بها و شوهر کند و شرایط نکاح و مهری که بین آنها قرار داده شده به دادگاه مدنی خاص مراجعه و به توسط دادگاه مزبور مراتب به پدر یا جد پدری اطلاع داده شود و بعد از ۱۵ روز از تاریخ اطلاع و عدم پاسخ موجها از طرف ولی دادگاه مزبور می تواند اجازه نکاح را صادر نماید .

ماده ۱۱۲۲- عیوب ذیل در مرد که مانع از ایفاء وظیفه زناشویی باشد موجب حق فسخ برای زن خواهد بود .

۱- عنین بشرط اینکه بعد از گذشتن مدت یکسال از تاریخ رجوع زن به حاکم رفع نشود .

۲- خصاء

۳- مقطوع بودن آلت تناسلی .

ماده ۱۱۳۰- در مورد زیر زن میتواند به حاکم شرع مراجعه و تقاضای طلاق نماید در صورتیکه برای محکمه ثابت شود که دوام زوجیت موجب عسر و حرج است میتواند برای جلوگیری از ضرر و حرج زوج را اجبار به طلاق نماید و در صورت میسر نشدن بدان حاکم شرع طلاق داده میشود .

ماده ۱۲۱۰- هیچکس را نمیتوان بعد از رسیدن به سن بلوغ به عنوان جتون یا عدم رشد محجور نمود مگر آنکه عدم رشد یا جنون او ثابت شده باشد .

بجسلی

شماره

تاریخ

تبصره ۱- سن بلوغ در پسر با نوزده سال تمام قمری و در دختر نوزده سال تمام قمری است .
تبصره ۲- اموال صغیری را که بالغ شده است در صورتی میتوان بها و دادگاه رشد او ثابت شده باشد .

ماده ۱۲۱۹- هر یک از ابوابین مکلف است در مواردی که بموجب ماده قبل باید برای اولاد آنها قیم معین شود مراتب را به دادستان حوزه اقامت خود و یا به نماینده او اطلاع داده از او تقاضا نماید که اقدام لازم برای نصب قیم بعمل آورد .

ماده ۱۲۲۲- در هر موردی که دادستان بنحوی از نجاه بوجود شخصی که مطابق ماده ۱۲۱۸ باید برای او نصب قیم شود مسبوق گردید باید به دادگاه مدنی خاص رجوع و اشخاصی را که برای قیمومت مناسب می داند به دادگاه مدنی خاص مزبور معرفی کند .

دادگاه مدنی خاص از میان اشخاص مزبور یک یا چند نفر را بسمت قیم معین و حکم نصب او را صادر میکند و نیز دادگاه مزبور میتواند علاوه بر قیم یک یا چند نفر را بعنوان ناظر معین نماید در این صورت دادگاه باید حدود و اختیارات ناظر را نیز تعیین کند .

اگر دادگاه مدنی خاص اشخاصی را که معرفی شده اند معتمد ندید اشخاص دیگری را از دادرسی خواهد خواست .

ماده ۱۲۲۳- در مورد مجانبین دادستان باید قبل رجوع به خبره کرده نظریات خبره را به دادگاه مدنی خاص ارسال دارد در صورت اثبات جنون دادستان به دادگاه رجوع میکند تا نصب قیم شود در مورد اشخاص غیر رشید نیز دادستان مکلف است که قبلا بوسیله مطلعین اطلاعات کافی در باب سفاقت او بدست آورد و در صورتی که سفاقت را مسلم دید در دادگاه مدنی خاص اقامه دعوی نماید و پس از صدور حکم عدم رشد برای نصب قیم به دادگاه رجوع نماید .
ماده ۱۲۲۷- فقط کسی را محاکم و ادارات و دفاتر اسناد رسمی به قیمومت خواهند شناخت که نصب او مطابق قانون توسط دادگاه بعمل آمده باشد .

ماده ۱۲۲۸- در خارج ایران مامورین قنصلی ایران حق دارند نسبت به ایرانیان که باید مطابق ماده ۱۲۱۸ برای آنها قیم نصب شود و در حوزه ماموریت آنها ساکن یا مقیم هستند موقتا نصب قیم کنند و باید تا ده روز پس از نصب قیم مدارک عمل خود را بوسیله وزارت امور خارجه به وزارت دادگستری بفرستند . نصب قیم مزبور وقتی قطعی میگردد که دادگاه مدنی خاص تهران تصمیم مامور قنصلی را تنفیذ کند .

ماده ۱۲۳۶- قیم مکلف است قبل از مداخله در امور مالی مولی علیه صورت جامعی از کلیه دارائی او تهیه کرده یک نسخه از آن را به امضای خود برای دادستانی که مولی علیه در حوزه آن سکونت دارد بفرستد و دادستان یا نماینده او باید نسبت به میزان دارائی مولی علیه تحقیقات لازم بعمل آورد .

ماده ۱۲۴۳- در صورت وجود موجبات موجه دادستان میتواند از دادگاه مدنی خاص

بجسای

تقاضا کند که از قیم تضمیناتی راجع به اداره اموال مولی علیه بخواهد تعیین نوع تضمین بنظر دادگاه است . هرگاه قیم برای دادن تضمین حاضر نشد از قیمومت عزل می شود .

ماده ۱۲۵۱- هرگاه زن بی شوهری ولوما در مولی علیه که بسمت قیمومت معین شده است اختیار شوهر کند باید مراتب را در ظرف یکماه از تاریخ انعقاد نکاح به دادستان حوزه اقامت خود یا نماینده او اطلاع دهد .

در اینصورت دادستان یا نماینده او میتواند با رعایت وضعیت جدید آن زن تقاضای تعیین قیم جدید و یا ضم ناظر کند .

ماده ۱۲۵۴- خروج از تحت قیمومت را ممکن است خود مولی علیه یا هر شخص ذینفع دیگری تقاضا نماید تقاضا نامه ممکن است مستقیما یا توسط دادستان حوزه ای که مولی علیه در آنجا سکونت دارد یا نماینده او به دادگاه مدنی خاص همان حوزه داده شود .

ماده ۱۳۰۶ حذف شد .

ماده ۱۳۰۷ حذف شد .

ماده ۱۳۰۸ حذف شد .

ماده ۱۳۱۰ حذف شد .

ماده ۱۳۱۱ حذف شد .

ماده ۱۳۱۳- شهادت اشخاص ذیل پذیرفته نمیشود .

۱- اشخاص ولگرد و کسانیکه تکدی را شغل خود قرار دهند .

۲- اشخاص معروف به فساد اخلاق .

۳- کسیکه نفع شخصی در دعوی داشته باشد .

۴- شهادت دیوانه در حال دیوانگی .

۵- کسانی که عدالت شرعی آنها محرز نباشد .

ماده ۱۳۱۴ مکرر- در شاهد بلوغ - عقل - عدالت - ایمان و طهارت مولد شرط است .

تبصره - عدالت شاهد باید با یکی از طرق شرعی برای دادگاه احراز شود .

ماده ۱۳۲۸- کسی که قسم متوجه او شده است در صورتیکه نتواند بطلان دعوی طرف را اثبات کند یا باید قسم یاد نماید یا قسم را بطرف دیگر رد کند و اگر نه قسم یاد کند و نه آنرا به طرف دیگر رد نماید یا سوگند مدعی به حکم حاکم مدعی علیه نسبت به ادعائی که تقاضای قسم برای آن شده است محکوم میگردد .

ماده ۱۳۲۸ مکرر- " دادگاه میتواند نظر به اهمیت موضوع دعوی و شخصیت طرفین و اوضاع و احوال موثر مقرر در دکه قسم با انجام تشریفات خاص مذهبی یا دسودیا آنرا به خود دیگری تغلیظ نماید .

تبصره - چنانچه کسی که قسم با او متوجه شده تشریفات خاص یا تغلیظ را قبول نکند و قسم

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

۵

شماره

تاریخ

- ۶ -

بخش اول

این شورای نگهبان
شماره برگه ۱۱۲

بخورد تا کل محسوب نمیشود.

ماده ۱۳۳۵- "توسل به قسم وقتی ممکن است که دلائل مذکور در کتابهای اول تا چهارم جلد سوم این قانون برای اثبات مدعی موجود نباشد. در این صورت مدعی میتواند حکم به دعوی خود را که مورد انکار مدعی علیه است منوط به قسم او نماید".
قانون فوق مشتمل بر چهل و هفت ماده و هشت تبصره طبق اصل هشتاد و پنجم قانون اساسی در جلسه روز چهارشنبه هفتم دیماه یک هزار و سیصد و شصت و یک کمیسیون امور قضائی مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۶۱/۱۱/۴ به تایید شورای محترم نگهبان رسیده است و برای مدت پنج سال از تاریخ تصویب بصورت آزمایشی قابل اجراء است. ع

رئیس مجلس شورای اسلامی
اکبر هاشمی